

HISTORIA
PASSIONIS ET MORTIS
DOMINI AC SALVATORIS
NOSTRI IESV CHRISTI, HEROL-
co carmine:

AD
NOBILEM, STRENVVM, VIRTVTE, ET
ERVDITIONE PRAESTANTEM VIRVM, D. BERNHAR-
dum à Kisleben, Onelgunna, Arcis Generosissimi vereq; inclyti
Domini, D. Ioannis Comitis in Oldenburg & Delmens-
horst &c. Domini in Ieueren &c. praefectum,
Dominum & Mecœnatem suum per-
petua reuerentia colen-
dum:

Scripta à
IO ANNE HECHELERO
Frisio.

HELMSTADII
EXCVDEBAT IACOBVS LVCIVS.
Anno M. D. LXXXI.

NOBILI, STRENO, VIRTU-
TE, ET ERUDITIONE PRÆSTANTI

viro, D. Bernhardo à Kisleben, Domino & Mecæ-
nati suo plurimum colendo.

*Ecce si fortem docti cecinere poëte,
Dulcibus vates si cecinere duces:
Atq. alios quorum virtus inclauit armis,
Vel quorum incolumis patria creuit ope:
Dic mihi, quis versus claris à laudibus unquam
Et Christi factis abstinuiffe velit?*

*Qui nigrum victo vastauit principe regnum,
Et dedit ætherios inhabitare sinus.
Ergo vir excellens, & magni nominis Heros,
Qui geminas animi nobilitate genus,
Exigui placide precor hoc cape muneris instar,
Quod missum Helmopoli carmen ab vrbe venit.
Materiæ splendor, diuinaq. facta rependunt
Carminibus quidquid cernis abesse meis.*

V. E.

Deditiſſ.

Ioannes Hechelerns Frisius.

M Axime nate Dei superi genitoris imago,
Qui patris rutila cœli demissus ab arce,
Ingenti victor vertens te pectore, & armis,
Mactasti infandis cinctum tot hiatibus anguem,
Et squallore stygis, diraq; voragine septos,
Fecisti populos cœlum penetrare solutos:
Tu mihi carmen eris. per mortem Musa sacratam
Ferre parat gressus: at tu cum Flamine sancto,
Tu largire vias faciles, & dirige cursum.

Postquam res stygias, stygiamq; euertere gentem,
Et Christum regni cœlestis pandere portas,
Vidit sulphurei seuus dominator Auerni,
Expendens animo casus, tristesq; suorum
Interitus, tales rupit de pectore questus:
Ille Deo genitus rerum lethalis Erynnis
Nostrarum, tetri confringet claustra Camini:
Eruet ille meum diuino numine regnum,
Atq; piis animis cœlestia mœnia condet,
Mœnia quæ fuerint armis minus obuia nostris.
Scilicet occidimus, superest spes nulla salutis,
O socij fuimus reges, fuit Orcus, & ingens
Gloria nostrorum, Christus namq; omnia sanctis
Subijciet, supera patris vt dominantur in aula.
Sed turbanda mihi sunt hæc, ne robora nostri

Iuris eant retro, deflendaq³ fata reportent.

*Illæ ubi dicta dedit pedibus talaria nectens
Perfida, mortiferis mæstus sese extulit undis,
Atq³ dolos & triste nefas sub pectore versans;
Peruersæ & Iudæ sese sub corde recondens
Argenti occultum fibris inspirat amorem,
Et lucro ardentem tacito sic incitat ore:
Docta sacerdotum capiat manus effice Christum.
Inde tibi clarum nomen, laudesq³ vigeunt,
Magnaq³ proueniet, studio quam quæris, opum vis.
Annuit optatis (quò non mala pectora cogit
Auri sacra fames) Iudas, & murmurat intus:
Sit rata nunc quæcunq³ animo sententia surgit,
Nil metuam Christo, mihi si modò cedat opum vis,
Ille sacerdotum laxabit vincula, letho
Eripiens corpus, conseruet numine vitam.
Dixerat. Imæ dolis risit styx hisce repertis.*

*Nox fuit, & medio stetit aurea Cynthia cælo,
Et sopor elinguis demulsit membra, nec ulli
Turbantes somnum currus sonnære, nec undæ
Murmura, cum niuæ per amica silentia Lunæ
Ad Caiphæ Satanæ rapidis se contulit alis,
Quem sic ag greditur dictis, quemq³ increpat ore:
Solueris in somnos tantarum in turbine rerum?*

Corripe

Corripe te somno, molli te corripe somno.
Aspice circumstent te quanta pericula, Christus
Exitium sacris molitur dogmate rebus,
Occultoq; coquit secum molimine damna,
Damna coquit seros etiam mansura nepotes.
Vos si doctrina superarit fortè morantes,
Concidet imperium, quaq; astra micantia tangit,
Fama ruet, templum ruet alto à culmine vestrum,
Vestraq; religio Christo superante ruinam
Sacra dabit, vestra Christus dominabitur urbi.
Hæc fatus, nigro fugiens se condidit antro.

Continuo Caiphas subitis exterritus umbris,
Corripit è lecto corpus, sociosq; requirit,
Inq; graui medio procerum stipante corona
Stans, Satana peruersa ferox oracula pandit,
Bella refert Christi nocituraq; praelia narrat,
Et tristes regni casus, tristesq; ruinas
Imperij, fama;q; dedit quam gloria regni.

Hinc arsere ignes animo, subit ira fluenteis
Vlcisci cætus, & iniquas sumere pœnas.
Hinc est prima mali labes, hinc semper iniqua
Turba sacerdotum technas, mentitaq; verba
Vndiq; conglomeraat, confictaq; crimina spargens
In vulgum, varias comportat sedula fraudes.

*Iamq̃ dolis Colubri, lucriq̃ cupidine captus
Accelerat Iudas, sauis immanior hydris,
Munera parua petens pro proditione Magistri,
Illius occasum spondet, lethumq̃ cruentum.
Nòrat enim sensus arcanos perfidus ille,
Ille hortos Christi solitos, ac tempora nòrat.*

*Iamq̃ haeres, sancta praclarus origine Caesar,
Augusti multa populos diuione tenebat:
Phœbus & arctoo frigus dimouerat orbe,
Vernaq̃ flammigero reddebat tempora curru:
Surgit ubi illa dies Phœbeis vecta quadrigis,
Quasauo voluit caput obiectare periclo,
Et patriis supplex aris imponere corpus,
Aeterno genitore satus, cœloq̃ profectus:
Tolleret ut stygij scelus exitiale Draconis,
Irarum & patrios componens sanguine fluctus,
Inferret iustos regno, cœloq̃ locaret.
Hæc erat illa dies quæ nos latissima mansit,
Exitii positura modum finemq̃ dolori.*

*Nunc Christi mortem mihi pande Thalia sacratam,
Pande Lycaonias fraudes, quibus improba cepit
Turba Deo genitum, dignissima dicito Iudæ
Pramia, terribiles terrarum dicito motus,
Atq̃ iras Phœbi tumidas, cœliq̃ furores.*

Hortus

Hortus erat frondens, & Cedro proximus amni,
Quem sibi diuinos longè seruàrat in usus
Filius æterni patris, precibusq; sacràrat.
Hic flexis genibus, curis ingentibus ager,
Ardentem sudans magni genitoris ob iram
Sanguineas guttas, peregrinaq; crimina tollens,
Procumbit, geminasq; tenens ad sidera palmas,
Luctantes gemitus, iterataq; vota refundit:
O dulcis genitor, rerum pater, atq; hominum Rex,
Qui sermone tuo statuisti maxima mundi
Limina, qui immoto fixisti cardine terram,
Care pater, nati precibus si flecteris ullis,
Aufer triste iugum nostris ceruicibus, aufer
Aestus curarum, tantæ nos subtrahere luctæ:
Non tamen ut nostris succedant omnia votis,
Illa sed eueniant, tua qua iubet alma voluntas.
Hæc referens, largo conspergit flumine vultum.
Proditor interea Iudas, Satanq; satelles,
Omnia consimilis mores, animumq; Sinoni,
Accurrit, magno Martis comitante tumultus.
Nam genus è tectis Cyclopum, ex adibus altis,
(Mellis ut ærei matres sub sole sereno
Erumpunt portis, mistæ & glomerantur in orbem)
Excitum ruit ad portas, assuetaq; bellis

Agmina

Agmina proueniunt, variis circumuolat armis
Turba virum, contos pars hac, pars altera dextris
Fert manibus gladios furiis incensa malignis.
Nec mora festinant lati, subitisq; feruntur
Passibus, ac hortum fido custode coronant.
Ingenti se mole mouens supereminet omnes
Mole viros, vasto dirus Polyphemus ab Orco,
Vexillumq; ferens, clamore ruentibus anteit.
Ponè subit procerum magnus pietate carentum
Seruorum numerus, circumstat & agmine lato
Licetorum furiosa cohors, & iniqua virum vis.
His ultro Christus sese venientibus offert,
Hacq; Giganteam compellat voce phalangem:
Mene petunt enses? atq; are micantia mene
Tela volunt? armis coràm quem queritis, adsum.
Vix ea fatus erat, perculsi fulmine verbi
Diffugiunt, retroq; pedes, atq; arma ferentibus
Anxius inuadit metus, & titubantia terror
Membra quatit: rapido in Christum Mauorte ruentem
Frigida Iudeam sternit formido cohortem.
Intima terrificus postquam pavor ossa reliquit,
Aggreditur seuum præcedens agmen Iudas,
Amplexumq; tenens Christum (scelus) oscula figit.
Continuò incumbit signato, examine denso

Tota ma-

*Tota manus, vastoque capit molimine Christum.
Scilicet, ut tubicen cum bellicus ære canoro
Signa dat, & medium currit Bellona per agmen,
Prelia flammigero Mauortia corde gerentes,
Partibus ex aliis stantem si forte virum quem
Conspexere, ruunt, & cæco Marte feruntur:
Haud secus innadu Christum Iudeus Apella,
Celsaque terribilis Caipha sub mœnia ducit,
Illius ex tristi spondens sibi funere fructus.*

*Iamque sacerdotis summi penetrale patescit,
Conciliumque vocat Caiphas, & sensa volutat
Impia in exitium Christi, scelerumque ministris
Omne nefas pretio conductis testibus urget:
Imò odiis insensum omnes, & crimine ficto
Insulant, latebris fraudes molitur ab imis,
Consilium fundens maledicta potentia Dilis.
En falsi in medium veniunt ex agmine testes
(Horrendum dictu) testes in utrumque parati,
Seu versare dolos, seu vero cedere victi,
Nilque intentatum scelerisue doliue relinquunt.
Ille minas, aiunt, tales est ore locutus:
Alium ego sublimi sternam de culmine templum,
Sanctius ac aliud diuino numine condam:
Quod nulla secere manus, melioribus imò*

Auspiciis, hominum validis sine viribus, ante
Quam roseus fessos ter gurgite Phœbus Ibero
Tingat equos, noctemq; die fugiente reducat.

Talia dum fingunt, furiosa mente iuuenius
Condensata ruit, certatq; illudere Christo.
Nullum ignominia cessat genus, addere gaudet
Vim vincto, & risum concusso vertice præbet.
Illius & flagrans, atq; insatiabilis ardor
Carpendi innocuum, genus exprimit acre leonum.
Vellit enim barbam pars hæc, pars altera sputo
Commaculans vultum, contundit verberare frontem.

Interea curru motis Pallantias astris
Ignifero lucem producit clara secundam.
Et super incumbens iurat manus omnis in unum,
Atq; dolum quarit, Christum quò lumine priuet.
Quem Caipha iussu, manibus post terga reuinctis,
Iuridicam tetrici sedem trahit ante Pilati.

Forsitan & Iudæ fuerint quæ præmia queris?
Tisiphone tristi veniens comitata sororum
Agmine, tartareis Iudæ de crinibus anguem
Conijcit, ac imo cordis sub limine condit.
Quò falsam reprobo mentem contorqueat, ille
Volutur at tactu nullo, fallitq; furentem.
At Iudas mæsto perceptis pectore curis

Tristius,

*Tristius, & solito reprobis de more profatur:
Heu qua me fontem tellus! qua me vada possunt
Accipere! aut quidnam misero mihi denique restat?
Quem cætus hominum damnant, quemque insuper alii
Ira Dei meritas pascit cum sanguine pœnas.
Nec mihi cœlestem patriam est spes ulla videndi.
Sic ait, & latam fertur sine mente per urbem,
Per medios agitur populos, gentemque nefandam.
Quin etiam ad Caipham cursus detorquet, ut aurum
Reddat, funestum munus, pretiumque cruentum.
Et tandem torto constringens guttura nodo,
Despondensque animum singultibus ilia pulsat,
Vitaque luctifonum rapitur fremebunda sub orcum.
Hic finis Iudæ factorum, hic exitus illum
Perdedit, ut ratio feriat scelerata Magistrum.
Interca pergunt, Christumque ante ora Pilati
Infontem accusant, diroque cruoris amore
Illius exoptant mortem, ceu turba luporum
(Quam malefuada fames, vacui vel concita ventris
Exegit rabies) spelea cauata relinquens
Faucibus expectat, pascit quos rusticus, agnos:
Quid referam? causas fingit gens improba, cantos
Fertque refertque dolos, sed nullis ille mouetur.
Mens inuicta manet, causæ finguntur inanes.*

Consuetudo fuit sacris dimittere festis
Captiuum, populo mores seruante vetustos.
Et licet infontem cupiat subducere morti,
Rumpere constrictas manicas atq; arcta Pilatus
Vincula contendat, nec iniquas sumere pœnas:
Hi tamen extemplo immemores Christi^{q;} sui^{q;},
Clamoremm immensum tollunt, quo campus, & alii
Intonare poli, penitusq; exterritus æther.
Fige cruci Christum, spargit noua dogmata, fige
Fige cruci Christum, lato ter gutture voces
Ingeminant, vno Barabam deposcimus ore.
Quid faciat? plebem neq; enim cohibere furentem
Sufficit, at magnis tandem clamoribus actus,
Fas omne abruptens Christum nil tale merentem
(Horresco referens) sceleratè destinaat ara.
Licetorum subito turba, furumq; manipuli
Immeritum raptum Christum raptumq; flagellant.
Hei mihi quam varios constanti mente dolores
Sustinuit, quantas heu sensit corpore plagas:
Crebra manus sancto lateri mulum ictibus instat.
Quid quod purpurea circumdat veste lacertos?
Quid quod spinoso concludit tempora torque
Exiliq; manus exornat arundine sacras?
Inde petunt fœdum montem, qui membra latronum
Accipit,

Accipit, in longam protrudens lumina noctem.
Et sanctum duro ladentes cuspide corpus
In lignum tollunt, sacrataq; brachia pandunt.
Hei mihi qualis erat, quantum mutatus ab illo,
Subdita cui parent mundi fundamina, Christo.
Nonne fuere sacro concreti sanguine crines?
Vulnera quid referam? quæ propter plurima nostras
Accepit sordes, tantum quis carmine funus
Explicit? aut lacrymis possit æquare laborem?
Pro nostris moritur vitiis iustissimus ille,
Ille bono nullas qui novit pectore fraudes.
Hei mens qualis erat, Christi patientia qualis!
Nonne subit mortem lectæ de more bidentis?
Quam ferro accinctus diuino in honore sacerdos
Mactat, sacra ferens? possum sub gutture cultrum
Accipit illa sciens, calido & cum sanguine reddit
Singultantem animum, virides atq; imbuit aras.
Crimina dum refero, quæ turba nefaria Christo
Ingerit, attonitos gelidas paup occupat artus.
En super affixum tignis obtutibus hæret,
Atq; oculos mæsto flagrantis funere pascit,
Expandensq; canis immania hiatibus ora
Rex age noster, ait, ligno descende, nefandæ
Spicula frange necis, licetorum vincula rumpe.

*Inunc, imploraq, fidem, Et tua tristia fata
Deser ad altherium regem, rerumq, parentem,
Quo te patre satum fingis, tua subtrahat ossa,
Eripiat tristi fato, reddatq, saluti.*

*Quis curas etiam Christi? quis carmine luctam
Describat? validos quis versibus exprimat hostes?
Peccati imperium longo ruit ordine, tristes
Educens pedites castris, Et milite latos
Innumero campos, Et mundi mœnia complet.
Peccatum sequitur squalenti Cerberus ore,
Agmen agens rigidum cœca de valle gigantum.
Ipsa etiam nigra sedes, Et regna silentum
Prosiliunt, flammisq, mouent bella, horrida bella.
Quippe quod aeternam surgentem in frigida mortem
Tela videt, mortem pestes Et dira frementem.
Cor etiam flagrans excandescencia patris
Concoquit, vi facilem vis concoquit ignea ceram.
Vnde oculos cœlo tali cum voce tetendit:
Summe Deus, terres hominum qui fulmine corda,
O genitor, quo nam nostri tibi cura recessit?
Quoue paternus amor? cur se pia cura parentis
A fato nostro diuersa innube recondit?
Surge pater, miserere animi tot acerba ferentis,
Atq, anime gremio languentes excipe flatus.*

Sic ait,

*Sic ait, & tenues animus cum voce per auras
Euolat ad cœli solium, corpusq; relinquit.*

Tanta molis erat cœlestem condere gentem.

*Squalidus interea rutilo sine lumine Phœbus
Denegat officium mundo, currumq; relinquens
Dat mentem in luctus, & luctibus adiicit iram,
Cimmeriamq; manu protrudit ab æthere noctem.*

*Aeolus, Aeoliis ventos qui frenat in antris,
Fundamenta quatit terræ (mirabile dictu)
Atq; intus caueas incluso flamine pulsat,
Dat gemitum tellus, datq; intra viscera motum,
Diducens fauces sanctorum reddit ad auras
Corpora, quæ Lachesis telo mactarat acerbo.*

*Ima petunt celsæ turres, auulsaq; saxis
Saxa ruunt, alto sternuntur vertice montes.
Rupta fragore crepant augusti carbasæ templi,
Dantq; poli sonitus, pontiq; profunda tremiscunt.*

*Nectare iamq; sacro saturos Dictinna iugales
Educens stabulis, tenebras noctemq; parabat:
Cum Ioseph, melior cuius sententia menti,
Exinctum repetens corpus (quod sanguine nobis
Cœlestem peperit patriam, pacemq; reduxii)
Sindone circumdat Tyria, conditq; sepulcro.*

Istam Christe sacro sensisti corpore mortem,

Vnde

Vnde fluunt retro, retro & sublapsa feruntur
Mors, Satanas, orcus, peccatum, & vincula legis:
Illorumq; vicem subeunt cœlestia dona,
Libertas, spes, vita, salus, pax, gratia, cœlum.
Ergo omnis longo soluens se Ecclesia luctu,
Laudem pro reditu lato rumore sonabit,
Et populus, populiq; duces, qui iura verendo
E solis dicunt, solido de marmore templa
Instituunt, festosq; dies de nomine Christi.

F I N I S.

